

महाराष्ट्र शासन

विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, कोकण विभाग, पनवेल

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय परिसर, पनवेल, जि. रायगड-४१० २०६.

ई-मेल पत्ता :- jtdire.१११५@gmail.com

दूरध्वनी व फॅक्स नंबर (०२२-२७४५३८२०)

जा.क्र.: विससं/उशि/कोविप/शिष्यवृत्ती/२०२०/१४८३

दि.०२.१२.२०२०

प्रति,

प्राचार्य / संस्था प्रमुख,

सर्व शासकीय, अशासकीय अनुदानित, विना-अनुदानित व कायम विना-अनुदानित कला, वाणिज्य, विज्ञान, विधी व अध्यापक महाविद्यालये, जि.ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग.

विषय: दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती तसेच क्यार व महा चक्रिवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने नुकसान झालेल्या तालुक्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत...

संदर्भ: १. मा.संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्र.उशिसं/शिष्य-२०२०-२१/परीक्षा फी माफी/७९२६, दि.०१.१२.२०२०

२. शासन निर्णय क्र.एफईडी-१५९२२/१२०२/(११३२)/साशि-५, दि.१८.१०.१९९३

३. शासन परिपत्रक क्र.शुल्क-५२१९/प्र.क्र.३११/मशि-२, दि.२१.११.२०१९

४. शासन शुध्दीपत्रक क्र.शुल्क-५२१९/प्र.क्र.३११/मशि-२, दि.२६.११.२०२०

५. शासन परिपत्रक क्र.शुल्क-५२२०/प्र.क्र.१६२/मशि-२, दि.२६.११.२०२०

उपरोक्त विषयाबाबत संदर्भ क्र.२ च्या दि.१८.१०.१९९३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील टंचाईग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांची विद्यापीठ व परीक्षा मंडळे यांची परीक्षा फी माफ करण्याची योजना लागू केली आहे. यामध्ये अकृषी विद्यापीठांकडून घेण्यात येणाऱ्या परीक्षा शुल्काचा समावेश आहे.

संदर्भ क्र.४च्या दि.२६.११.२०२० रोजीच्या शासन शुध्दीपत्रकान्वये संदर्भ क्र.१ मधील दि.२१.११.२०१९ रोजीच्या शासन परिपत्रकातील नवव्या ओळीतील "राज्यातील ३४ जिल्हयांतील ३२५ तालुक्यांमध्ये" याऐवजी "राज्यातील ३४ जिल्हयांतील ३४९ तालुक्यांमध्ये" असे वाचण्यात यावे. असे कळविले आहे. तसेच संबंधित ३४९ तालुक्यांची यादी सोबत जोडली आहे.

तसेच संदर्भ क्र.५ अन्वये महसुल व वन विभाग शासन निर्णय दि.२९.१०.२०२० च्या अनुषंगाने गडचिरोली जिल्हयातील "कोरची" या तालुक्यामध्ये मध्यम स्वरुपाचा दुष्काळ घोषित करून काही सवलती दिलेल्या आहेत. सदर तालुक्यामधील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याची सवलत लागू केलेली आहे.

तरी उपरोक्त संदर्भ क्र.४ येथील शासन शुध्दीपत्रकान्वये, शैक्षणिक वर्ष सन २०१९-२० मधील दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती तसेच "क्यार" व "महा" चक्रिवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने नुकसान झालेल्या तालुक्यांतील (कोकण विभागातील ५ जिल्हयांतील ४६ तालुक्यांमध्ये) महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत तसेच संदर्भ क्र.५ येथील शासन परिपत्रकाच्या अनुषंगाने सन २०२०-२१ मध्ये दुष्काळ घोषित केलेल्या गडचिरोली जिल्हयातील "कोरची" या तालुक्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफीसंबंधी संदर्भाधीन दि.१८.१०.१९९३ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार तात्काळ कार्यवाही करण्यात यावी.

M.M.M.
विभागीय सहसंचालक,

उच्च शिक्षण, कोकण विभाग, पनवेल (करिना)

प्रत:

१. मा.संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना माहितीस्तव सादर.
२. मा.कुलसचिव, मुंबई विद्यापीठ, फोर्ट, मुंबई यांना उचित कार्यवाहीस्तव
३. मा.कुलसचिव, एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ, चर्चगेट, मुंबई यांना उचित कार्यवाहीस्तव

महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य, मध्यवर्ती इमारत, पुणे ०१

web: www.dhepune.gov.in

E-mail: schol.dhepune@gov.in

फोन नं. ०२०/२६१२६९३९

फॅक्स ०२०/२६११११५३

क्र. उशिसं/शिष्य-२०२०-२१/परीक्षा फी माफी/ 7926

दि. २७.११.२०२०

ईमेलद्वारा : तात्काळ कार्यवाहीसाठी

1 DEC 2020

प्रति,

सर्व विभागीय सहसंचालक,
उच्च शिक्षण विभाग.

विषय :- दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती तसेच "क्यार" व "महा" चक्रिवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने नुकसान झालेल्या तालुक्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत.

- संदर्भ:-**
१. शासन निर्णय क्र. एफईडी-१५९२/१२०२/(११३२)/साशि-५, दि. १८.१०.१९९३
 २. शासन परिपत्रक क्र. शुल्क-५२१९/प्र.क्र. ३११/मशि-२, दि. २१.११.२०१९
 ३. शासन शुध्दीपत्रक क्र. शुल्क-५२१९/प्र.क्र. ३११/मशि-२, दि. २६.११.२०२०
 ४. शासन परिपत्रक क्र. शुल्क-५२२०/प्र.क्र. १६२/मशि-२, दि. २६.११.२०२०

उपरोक्त विषयाबाबत संदर्भ क्र. १ येथील दि. १८.१०.१९९३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील टंचाईग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांची विद्यापीठ व परीक्षा मंडळे यांची परीक्षा फी माफ करण्याची योजना लागू केली आहे. यामध्ये अकृषि विद्यापीठांकडून घेण्यात येणाऱ्या परीक्षा शुल्काचा समावेश आहे.

संदर्भ क्र. ०३ येथील दि. २६.११.२०२० रोजीच्या शासन शुध्दीपत्रकान्वये, संदर्भ क्र. २ येथील दि. २१.११.२०१९ रोजीच्या शासन परिपत्रकातील नवव्या ओळीतील "राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३२५ तालुक्यांमध्ये" याऐवजी "राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३४९ तालुक्यांमध्ये" असे वाचण्यात यावे. असे कळविले आहे. तसेच संबंधित ३४९ तालुक्यांची यादी सोबत जोडली आहे.

तसेच संदर्भ क्र. ४ येथील दि. २६.११.२०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये, महसूल व वन विभाग शासन निर्णय दि. २९.१०.२०२० च्या अनुषंगाने गडचिरोली जिल्ह्यातील "कोरची" या तालुक्यामध्ये मध्यम स्वरूपाचा दुष्काळ घोषित करून काही सवलती दिलेल्या आहेत. सदर तालुक्यामधील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याची सवलत लागू केलेली आहे.

तरी उपरोक्त संदर्भ क्र. ३ येथील शासन शुध्दीपत्रकान्वये, शैक्षणिक वर्ष सन २०१९-२० मधील दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती तसेच "क्यार" व "महा" चक्रिवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने नुकसान झालेल्या तालुक्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत तसेच संदर्भ क्र. ४ येथील शासन परिपत्रकाच्या अनुषंगाने सन २०२०-२१ मध्ये दुष्काळ घोषित केलेल्या गडचिरोली जिल्ह्यातील "कोरची" या तालुक्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफीसंबंधी संदर्भाधीन दि. १८.१०.१९९३ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार तात्काळ कार्यवाही करण्यात यावी. तसेच यासाठी आवश्यक तरतुदीबाबत संचालनालयास तातडीने प्रस्ताव पाठविण्यात यावा.

सोबत :- संदर्भिय पत्रे.

(डॉ. धनराज माने)

शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण
महाराष्ट्र राज्य, पुणे - १.

प्रत : मा. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना माहितीस्तव सादर.

महाराष्ट्र शासन
शासनेय शिक्षण विभाग
शासन निर्णय प्र. एन.डी. १५९२/१२७२/१२३२/शासना-५
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- १८ ऑक्टोबर, १९९३.

:- शासन निर्णय :-

राज्यातील काही भागात गेली काही वर्षे सतत अक्षर्या परिस्थिती निर्माण झाली होती. ज्या ज्या वेळी अशा अक्षर्याची परिस्थिती निर्माण झाली त्या त्या वेळी अक्षर्याग्रस्त परिस्थितीचे निवारण करण्यासाठी शासनाने काही योजना कार्यान्वित केल्या होत्या. त्यापैकी शिक्षण विभागाचे संबंधित टंचाईग्रस्त भागातील इ. वी. सी. धारक विद्यार्थ्यांना "विद्यापीठे व परीक्षा मंडळे यांच्या परीक्षा फी माफीची सवलत" ही योजना तदर्थ स्वक्यात कार्यान्वित करण्यात आली होती. याकरिता लागणारे निधी मुख्यमंत्री सहायता निधीतून उपलब्ध करण्यात येत असे. तथापि, अक्षर्याची परिस्थिती ही जस जस प्रतिवर्षी निर्माण होणारी वाच असल्याने, याबाबत एक नियमित स्वस्याची योजना कार्यान्वित करावी असा निर्णय शासनाने घेतला असून, त्यानुसार १९९२-९३ च्या आर्थिक वर्षापासून, यापुढे ज्यावेळी किंवा ज्या वर्षी अक्षर्याची परिस्थिती राज्यातील ज्या भागात उद्भवेल, त्यासंबंधित टंचाईग्रस्त भागातील गरजू विद्यार्थ्यांना या योजनेअली 'विद्यापीठे व परीक्षा मंडळे यांनी ठरविलेल्या परीक्षा फी माफीच्या सवलतीचा लाभ देण्यास शासन मंजूरी देत आहे.

टंचाईग्रस्त भागातील गरजू विद्यार्थ्यांना विद्यापीठे व परीक्षा मंडळे यांनी निश्चित केलेल्या परीक्षा फी च्या लाभावृद्धत घालीतप्रमाणे योजना मंजूर करण्यात येत आहे :-

[अ] योजनेचे स्वरूप :-

प्रतिवर्षी राज्यातील सर्व भागात खरीप हंगामातील व रब्बी हंगामातील पिकांची पैसेवारी उरविण्यात येते. त्यावेळी ज्या गावाची अंतिम पैसेवारी ५० पेक्षा कमी असते ती, गावे टंचाईग्रस्त म्हणून जाहीर केली जातात. महसूल विभागाकडून विहित कार्यपध्दतीचा अंमल बसवून पिकांची गाववार अंतिम पैसेवारी जाहीर होते. या गावातील नावे संबंधित जिल्हाधिकारी-यांकडे उपलब्ध असतात. /

[१] म.पी.सी. वेदा लाभ घेणा-या विद्यार्थ्यांना व [२] ई. १२ वरून येत
 पुढील गोष्टीत कोणत्या कोणत्या लाभ घेणा-या सर्व पुढील ही गोष्टीत
 लागू राहिल.

(ग) व्याप्ती:-

ही योजना खाली नमूद केलेल्या परीक्षा नोंदीच्या व राज्यातील
 सर्व विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेत वसना-या विद्यार्थ्यांना लागू राहिल :-

- [१] महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ
 [२, १० वी व १२ वी परीक्षा]
- [२] तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ.
- [३] व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळ.
- [४] कला संवाचनालय परीक्षा मंडळ.
- [५] शासकीय परीक्षा मंडळाची डी.एड. परीक्षा.
- [६] व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संवाचनालयाच्या अधिष्ठायाखालील
 व केंद्र शासनाकडून घेतल्या गेलेल्या औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांनी
 घेतलेल्या व्यवसाय परीक्षा.
- [७] कृषी व कृषीतर विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा
 [मुक्त विद्यापीठ वगडून]

[क] ही सवलत खालील विद्यार्थ्यांना लागू असणार नाही :-

[१] ज्या विद्यार्थ्यांना शासनाच्या अन्य शैक्षणिक सवलती
 योजनेनुसार परीक्षा फी माफीची सवलत उपलब्ध आहे.
 [उदा. भागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना फी माफीची सवलत,
 माध्यमिक शिक्षक व शिक्षकेतर वर्गा-यांच्या पाल्यांना माध्यमिक
 स्तरावर फी माफीची सवलत, प्राथमिक शिक्षकांच्या पाल्यांना
 फी माफीची सवलत.]

[२] जे विद्यार्थी त्याच परीक्षेत दुस-यांदा वसने असतील.
 [रिपिटर]

[३] जे विद्यार्थी बहिःस्थ [स्कॉलरशिप] म्हणून नोंदने घेतलेले.

[४] ज्या विद्यार्थ्यांचे पालक गहरात प्रत्यक्ष राहातात,
 नोकरी धांदा करतात, परंतु त्यांचे नावे गांधी नीतयमीन ग्रामी
 असे विद्यार्थी.

[ड] योजनेची अंमलबजावणी खालीलप्रमाणे करण्यात यावी :-

[१] अंतिम पैसेवारीनुसार अवधीपर्यंत म्हणून जा रीर ही योजना-या
 गांधी नावे तैयार झाल्या जाणाऱ्या शिक्षार्थ्या-यांना लागू राहिल्या

निर्दिष्टात योग्यप्रकारे सादर करणार्थी.
२) त्यानंतर तर्काधारणपात्र असावे. सवलतीस पात्र असा-या
विद्यार्थ्यांनी परीक्षा फी या विषया तज्ज्ञांनी या तर्का
द्वारे अर्ज माहितीच्या मुद्र्याध्यापकाकडे सादर करावेत.

३) रु. १० फी व १२ फी या परीक्षांसाठी अर्ज सादर करण्याची
मुदत ही सर्वाधारणपणे १ ऑक्टोबर अशी असेल त्यामुळे या
सवलतीस पात्र असणा-या विद्यार्थ्यांना त्यांनी भरलेल्या
परीक्षा फीची प्रतिसूची करावी लागेल. तेव्हा सवलतीस पात्र
असणा-या अर्ज विद्यार्थ्यांनाबतरी माहिती शाखा/महाविद्यालयांच्या
मुद्र्याध्यापकांनी फेब्रुवारी महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यात
प्राप्त करून घ्यावी.

४) फेब्रुवारीच्या दुस-या आठवड्यात पात्र विद्यार्थ्यांचे अर्ज संबंधित
जिल्हा शिक्षणाधिकारी [माध्य.] यांचेकडे मुद्र्याध्यापक/महाविद्यालयांचे
प्राचार्य यांनी न चुकता पा-वावे.

५) जिल्हा शिक्षणाधिका-यांनी त्यांच्याकडे प्राप्त झालेल्या प्रस्तावाची
तानकी करून एकत्रित प्रस्ताव २८/२९ फेब्रुवारीपर्यंत आपल्या
विभागाच्या विभागीय शिक्षण उपसंचालकांकडे न चुकता पा-वावा.

६) विभागीय शिक्षण उपसंचालकांनी १० मार्चपर्यंत त्यांच्या
जिल्ह्यातील प्रस्ताव तपासून देय असलेल्या रकमेचे देयक शासकीय
कोषागारातून पारित करून घ्यावे व दर्शनी हुंडीव्दारे
[डिपॉजिट ड्राफ्ट] आवश्यक त्या रकमेचा संबंधित जिल्हा
शिक्षणाधिका-यांकडे सुपूर्द कराव्यात.

७) त्यानंतर जिल्हा शिक्षणाधिका-यांनी संबंधित शिक्षण
संस्थाभाषित संबंधित विद्यार्थ्यांना परीक्षा फी ची रक्कम परत
करावी व त्यांचा अहवाल विभागीय शिक्षण उपसंचालकांकडे
त्वरित पा-वावा.

८) ज्या परीक्षांच्याबाबत अर्ज सादर करण्याची मुदत ही डिसेंबर/
जानेवारी अशी असेल [उदा. विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा]
त्यांचेबाबत खालील पध्दत अवलंबण्यात यावी :-

सवलतीस पात्र असणा-या विद्यार्थ्यांकडून
महाविद्यालयाच्या/शिक्षण संस्थेच्या प्राचार्यांनी परीक्षा फी न
घेता त्यांचे आवेदनपत्र विद्यार्थ्यांकडे/परीक्षा मंडळकडे खाली
नमूद केलेल्या प्रमाणपत्रावर स्वाक्षीकित करून पाठवावे. त्याच बरोबर
या विद्यार्थ्यांची संपूर्ण माहिती विवरण पत्रासह तयार करून परीक्षा
फी या विस्तृत तपशील देऊन त्यांची बिले तयार करून शिक्षणाधिका-यांभाषित
विभागीय शिक्षण उपसंचालकांकडे सादर करण्यात यावीत.

परीक्षा करण्यात येते. जी. ए. यासाठी कोटेशन पत्र ही या विद्यालयात तयारित विद्यापीठ संकेत आहे. या विद्यापीठाच्या माफी १९९९ च्या परीक्षा यत्ना आहेत. ते ए. बी. सी. धारक असून कोटेशन पत्रातील कोटेशन आहेत म्हणून ते परीक्षा फीची प्रतिसूती करण्यास पात्र आहेत.

विभागीय शिक्षण उपसंचालकांनी अशा विद्यार्थ्यांची माहिती प्राप्त झाल्यानंतर जे विद्यार्थी सध्यातीस पात्र - रत असतील त्यांच्या परीक्षा फी ची प्रतिसूती करण्यासाठी आवश्यक असणा-या रकमेचे डिमांड ड्राफ्ट तयार करून ते विद्यापीठाकडे/ परीक्षा मंडळाकडे "प्रतिसूतीची रक्कम" म्हणून पाठवावेत.

या योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे ठाम आहे. या योजनेबाबत होणारा रकम "२२०२-सर्वसाधारण शिक्षण-८०, सर्वसाधारण ८०० रु. तर रकम [सोळा] [५] अवघडपणाने होड्यातील विद्यार्थ्यांना परीक्षा फी माफी/प्रतिसूती करणे [२२०२ २५८८] मागणी क्र. -३-२, या विभागाची त्या त्या वर्षी मंजूर केलेल्या तरतूदीतून भागाविषयात प्रा. डा. शासन निर्णय मंडळ व वन विभाग यांच्याशी विचार विनिमय करून व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भात सहमती प्राप्त करून त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. प्र. क्र. १०३४/९३/व्यय-५, दि. २८.५.९३ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नोंवाने,

अ. पी. पाटील
 [अ. पी. पाटील]
 उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

- प्रति,
- शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- शिक्षण संचालक, [उच्च शिक्षण], महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- कला संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

८११११ - श्री. वि. मा. पाटील
क. अ.

राज्यातील सर्व भागात गेली नाही असे सतत अर्थशास्त्र परिस्थिती निर्माण झाली होती. ज्या ज्या वेळी अशा अर्थशास्त्राची परिस्थिती निर्माण झाली त्या त्या वेळी अर्थशास्त्रास परिस्थितीचे निवारण करण्यासाठी शासनाने काही योजना कार्यान्वित केल्या होत्या. त्यापैकी शिक्षण विभागाचे संबंधित टंचाईसत भागातील इ. वी. सी. पारक विद्यार्थ्यांना "विद्यापीठे व परीक्षा मंडळे यांच्या परीक्षा फी माफीची सवलत" ही योजना तदर्थ स्वस्वात कार्यान्वित करण्यात आली होती. यावरिक्त लागूद्वारा निधी मुख्यमंत्री सहायता निधीतून उपलब्ध करण्यात येत असे. तथापि, अर्थशास्त्राची परिस्थिती ही जवळ जवळ प्रतिवर्षी निर्माण होणारी वाच असल्याने, याबाबत एक नियमित स्वस्वाची योजना कार्यान्वित करावी असा निर्णय शासनाने घेतला असून, त्यानुसार १९९२-९३ च्या आर्थिक वर्षापासून, यापुढे ज्यावेळी किंवा ज्या वर्षी अर्थशास्त्राची परिस्थिती राज्यातील ज्या भागात उदभवेल, त्यासंबंधित टंचाईसत भागातील गरजू विद्यार्थ्यांना या योजनेखाली "विद्यापीठे व परीक्षा मंडळे यांनी ठरविलेल्या परीक्षा फी माफीच्या सवलतीचा लाभ देण्यास शासन मंजूरी देत आहे.

टंचाईसत भागातील गरजू विद्यार्थ्यांना विद्यापीठे व परीक्षा मंडळे यांनी निश्चित केलेल्या परीक्षा फी च्या लाभातद्वल खालीलप्रमाणे योजना मंजूर करण्यात येत आहे :-

[अ] योजनेचे स्वरूप :-

प्रतिवर्षी राज्यातील सर्व भागात उरीप हंगामातील व रब्बी हंगामातील पिकांची पैसेवारी ठरविण्यात येते. त्यावेळी ज्या गावाची अंतिम पैसेवारी ५० पैशा कमी असते ती, गावे टंचाईसत म्हणून जाहीर केली जातात. म्हणून शिगाकडून विहित कार्यपद्धतीचा अडथळ कस पिकांची गावभर अंतिम पैसेवारी वा भावातील जाहीर होते. या गावातील नावे संबंधित जिल्हाधिका-यांकडे उपलब्ध असतात.

विद्यार्थ्यांनी परीक्षा फीची रक्कम परत करावी व त्यांचे अहवाल विभागीय शिक्षण उपसंचालकांकडे त्वरित पाठवावे.

३) ३.१० वी व १२ वी या परीक्षांसाठी अर्ज सादर करण्याची मुदत ही सर्वसाधारणपणे १ ऑक्टोबर अर्जा असते त्यामुळे या सवलतीस पात्र असणा-या विद्यार्थ्यांना त्यांनी भरलेल्या परीक्षा फीची प्रतिपूर्ती करावी लागते. तेव्हा सवलतीस पात्र असणा-या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी माहिती शाखा/महाविद्यालयांच्या मुख्याध्यापकांनी फेब्रुवारी महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यात प्राप्त करून घ्यावी.

४) फेब्रुवारीच्या दुस-या आठवड्यात पात्र विद्यार्थ्यांचे अर्ज संबंधित जिल्हा शिक्षणाधिकारी (माध्य.) यांचेकडे मुख्याध्यापक/महाविद्यालयाचे प्राचार्य यांनी न चुकता पाठवावे.

५) जिल्हा शिक्षणाधिका-यांनी त्यांच्याकडे प्राप्त झालेल्या प्रस्तावाची छाननी करून एकत्रित प्रस्ताव २८/२९ फेब्रुवारीपर्यंत आपल्या विभागाच्या विभागीय शिक्षण उपसंचालकांकडे न चुकता पाठवावे.

६) विभागीय शिक्षण उपसंचालकांनी १० मार्चपर्यंत त्यांच्या जिल्ह्यातील प्रस्ताव तपासून देय असलेल्या रकमेचे देयक शासकीय कोषागारातून पारित करून घ्यावे व दर्जनी हुंडीव्दारे [डिपॉजिट स्लॉट] अत्यावश्यक त्या रकमा संबंधित जिल्हा शिक्षणाधिका-यांकडे सुपूर्द कराव्यात.

७) त्यानंतर जिल्हा शिक्षणाधिका-यांनी संबंधित शिक्षण संस्थासार्फत संबंधित विद्यार्थ्यांना परीक्षा फीची रक्कम परत करावी व त्यांचे अहवाल विभागीय शिक्षण उपसंचालकांकडे त्वरित पाठवावे.

८) ज्या परीक्षांच्याबाबत अर्ज सादर करण्याची मुदत ही डिसेंबर/ जानेवारी अर्जा असले [उदा. विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा] त्यांचेबाबत खालील पध्दत अवलंबण्यात यावी :-

सवलतीस पात्र असणा-या विद्यार्थ्यांकडून महाविद्यालयाच्या/शिक्षण संस्थेच्या प्राचार्यांनी परीक्षा फी न घेता त्यांचे आवेदनपत्र विद्यार्थ्यांकडे/परीक्षा मंडळाकडे खाली नमूद केलेल्या प्रमाणत्रावर स्वाक्षीकित करून पाठवावे. त्याच बरोबर या विद्यार्थ्यांची संपूर्ण माहिती विवरण पत्रासट तयार करून परीक्षा फीचा विस्तृत तपशील देऊन त्यांची बिले तयार करून शिक्षणाधिका-यांसार्फत विभागीय शिक्षण उपसंचालकांकडे सादर करण्यात यावीत.

दुष्काळ परिस्थिती तसेच “क्यार” व “महा” चक्रिवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने नुकसान झालेल्या तालुक्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक : शुल्क-५२१९/प्र.क्र.३११/मशि-२,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : २१ नोव्हेंबर, २०१९.

वाचा : (१) शालेय शिक्षण विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक:एफईडी-१५९२/१२०२/(११३२)/साशि-५, दिनांक १८.१०.१९९३.

(२) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक : एससीवाय-२०१९/प्र.क्र.२२०/म-७, दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१९.

(३) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक : सीएलएस-२०१९/प्र.क्र.१९१/म-३, दिनांक १८ नोव्हेंबर, २०१९.

शासन परिपत्रक :

उपरोक्त संदर्भाधीन क्रमांक-१ येथील शासन निर्णयान्वये राज्यातील टंचाईग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांची विद्यापीठ व परीक्षा मंडळे यांची परीक्षा फी माफ करण्याची योजना लागू केली आहे. यामध्ये अकृषी विद्यापीठांकडून घेण्यात येणाऱ्या परीक्षांचा समावेश आहे. आता महसूल व वन विभागाने संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये जून ते सप्टेंबर या कालावधीत पर्जन्य तूट व अनुषांगिक बाबीमुळे प्रभावित झालेल्या आंबेजागाई, जि.बीड व परांडा, जि.उस्मानाबाद या दोन तालुक्यांमध्ये दुष्काळ घोषित करून काही सवलती लागू केल्या आहेत. तसेच, संदर्भाधीन क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयान्वये राज्यात माहे ऑक्टोबर-नोव्हेंबर, २०१९ मध्ये “क्यार” व “महा” चक्रिवादळामुळे निर्माण झालेल्या परिस्थितीमुळे झालेल्या अवेळी पावसामुळे राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३२५ तालुक्यांमध्ये शेतीपिकांचे व बहुवार्षिक पिकांचे नुकसान झालेल्या आपदग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत व सवलती लागू केल्या आहेत. सदर तालुक्यातील शेतकऱ्यांना लागू केलेल्या सवलतीमध्ये महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याची सवलत लागू केलेली आहे. यास्तव सदर दुष्काळी परिस्थिती व आपदग्रस्त तालुक्यांमधील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफीसंबंधी संदर्भाधीन क्रमांक-१ येथील शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार तात्काळ कार्यवाही करण्यात यावी. यासाठी आवश्यक असल्यास निधीची तरतूद करण्यासाठी संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी तातडीने शासनास प्रस्ताव सादर करावा.

२. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१९११२११२५५०७५१०८ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रोहिणी भालेकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. सर्व जिल्हाधिकारी,
२. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
३. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण (संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांच्यामार्फत),
४. सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई,
५. उप सचिव (म-७ व म-३), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
६. कार्यासन अधिकारी (म.शि.३), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
७. निवड नस्ती (म.शि.२).

दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती तसेच “क्यार” व “महा”
चक्रिवादळामुळे आलेल्या अवेळी पावसाने नुकसान झालेल्या
तालुक्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
शासन शुध्दीपत्रक क्र. शुल्क- ५२१९/प्र.क्र.३११/मशि-२,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :२६ नोव्हेंबर, २०२०.

- वाचा :** (१) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय, क्र.सीएलएस-२०१९/प्र.क्र.१९१/म-३,
दिनांक:- १८ नोव्हेंबर, २०१९.
(२) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. शुल्क- ५२१९/प्र.क्र.३११/मशि-२,
दिनांक :- २१ नोव्हेंबर, २०१९,
(३) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय शुध्दीपत्रक, क्र.सीएलएस-२०१९/प्र.क्र.१९१/म-३,
दिनांक:- २५ नोव्हेंबर, २०२०.

शासन शुध्दीपत्रक :

उपरोक्त संदर्भ क्र.२ येथील शासन परिपत्रकातील नवव्या ओळीतील “राज्यातील ३४ जिल्हयातील ३२५ तालुक्यांमध्ये” याऐवजी “राज्यातील ३४ जिल्हयातील ३४९ तालुक्यांमध्ये” असे वाचण्यात यावे.

२. ३४९ तालुक्यांची यादी सोबत जोडली आहे.
३. सदर शासन शुध्दीपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करुन देण्यात आले असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२०१९२६१४४०४९२४०८ असा आहे. हे शुध्दीपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ह. व्यं. पन्हाते)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. सर्व जिल्हाधिकारी,
२. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
३. सर्व सहसंचालक, उच्च शिक्षण (संचालक, उच्च शिक्षण यांच्यामार्फत),
४. सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे स्वीय सहाय्यक, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
५. उप सचिव (म-७), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
६. कार्यासन अधिकारी (मशि-३), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
७. निवडनस्ती (मशि-२).

ऑक्टोबर-नोव्हेंबर, २०१९ मधील अवेळी पावसामुळे मोठ्या प्रमाणात पिकांचे नुकसानीमुळे बाधित झालेले तालुके.

अ.क्र.	जिल्हा	बाधित तालुके (नांवे)	बाधित तालुके (संख्या)
१	ठाणे	ठाणे, कल्याण, अंबरनाथ, मुरबाड, शहापूर, भिवंडी.	०६
२	पालघर	पालघर, डहाणू, तलासरी, वसई, वाडा, जव्हार, मोखाडा, विक्रमगड	०८
३.	रायगड	अलबाग, मुरुड, पेण, खालापूर, उरण, कर्जत, पनवेल, माणगाव, तळा, पाली/सुधागड, रोहा, महाड, पोलादपूर, श्रीवर्धन, म्हसळा,	१५
४	रत्नागिरी	रत्नागिरी, राजापूर, लांजा, चिपळूण, संगमेश्वर, गुहागर, दापोली, खेड, मंडणगड	०९
५	सिंधुदुर्ग	कणकवली, मालवण, देवगड, वैभववाडी, सावंतवाडी, वेंगुर्ला, दोडामार्ग, कुडाळ.	०८
६	धुळे	धुळे, साक्री, शिंदखेड, शिरपूर	०४
७	जळगांव	अमेळनेर, चोपडा, एरंडोल, धरणगाव, पारोळा, जळगाव, भुसावळ, बोदवड, यावल, रावेर, मुक्ताईनगर, भडगाव, चाळीसगाव, जामनेर, पाचोरा.	१५
८	नाशिक	मालेगाव, सटाणा, नांदगाव, कळवण, दिंडोरी, देवळा, सुरगाणा, नाशिक, ईगतपुरी, पेठ, त्र्यंबकेश्वर, निफाड, चांदवड, येवला, सिन्नर.	१५
९	नंदूरबार	नंदूरबार, नवापूर, शहादा, अक्राणी, तलोदा, अक्कलकुवा.	०६
१०	कोल्हापूर	करवीर, कागल, राधानगर, गगणबावडा, पन्हाळा, शाहूवाडी, हातगणंगले, शिरोळ, गडहिंग्लज, आजरा, भुदरगड, चंदगड	१२
११	सातारा	कराड, पाटण, वाई, जावळी महाबळेश्वर, खंडाळा, सातारा, कोरेगाव, खटाव, फलटण, माण.	११
१२	सांगली	कवठेमहाकाळ, जत, तासगाव, आटपाडी, पलुस, खानापूर, कडेगाव, वाळवा, शिराळा, मिरज.	१०
१३	पुणे	मुळशी, भोर, मावळ, वेल्हे, जुन्नर, खेड, आंबेगोव, शिरूर, बारामती, दौंड, पुरंदर, इंदापूर, पुणे हवेली.	१३
१४	अहमदनगर	रहाता, नेवासा, कोपरगांव, कर्जत, श्रीगोंदा, संगमनेर, अकोले. श्रीरामपूर, शेवगाव, जामखेड, नगर, पाथर्डी, पारनेर, राहुरी.	१४
१५	सोलापूर	द.सोलापूर, उ. सोलापूर, अक्कलकोट, मोहोळ, सांगोला, बार्शि, म्हाडा, करमाळा, पंढरपूर, माळशिरस, मंगळवेढा.	११
१६	औरंगाबाद	औरंगाबाद, पैठण, फुलब्री, वैजापूर, गंगापूर, खुलताबाद, सिल्लोड, कन्नड, सोयगाव.	०९
१७	जालना	जालना, बदनापूर, भोकरदन, जाफ्राबाद, अंबड, परतूर, मंठा, घनसांगवी.	०८

१८	बीड	बीड, माजलगाव, गेवराई, वडवणी, अंबेजोगाई, केज, परळी, पातोदा, शिरूर (कसार), आष्टी, धारूर.	११
१९	लातूर	लातूर, औसा, रेणापूर, निलंगा, शिरून अनंतपाळ, उदगीर, अहमदपूर, जळकोट, देवणी, चाकूर.	१०
२०	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद, तुळजापूर, उमरगा, लोहारा, भुम, परांडा, वाशी, कळंब.	०८
२१	हिंगोली	हिंगोली, कळमनुरी, वसमत, औंढा-नागनाथ, सेनगांव	०५
२२	परभणी	परभणी, सेलु, मानवत, गंगाखेड, जितुर, पुर्णा, सोनपेठ, पाथरी, पालम.	०९
२३	नांदेड	नांदेड, अर्धापूर, मुदखेड, कंधार, लोहा, देगलुर, मुखेड, नायगाव, बिलोली, धर्माबाद, किनवट, माहुर, हिमायतनगर, हदगांव, भोकर, उमरी.	१६
२४	अमरावती	अमरावती, भातकुली, नांदगांव खंडेश्वर, धामणगाव रेल्वे, चांदुर रेल्वे, मोर्शी, वरुड, चांदुर बाजार, तिवसा, धारणी, अचलपुर, दर्यापूर, अंजनगाव सुर्जी, चिखलदरा.	१४
२५	अकोला	अकोट, तेलहार, बाळापूर, पातुर, अकोला, बार्शिटकळी, मुर्तिजापूर.	०७
२६	यवतमाळ	यवतमाळ, कळंब, घाटंगी, राळेगांव, दारव्हा, नेर, आर्णी, बाभुळगांव, पुसद, दिग्रस, उमरखेड, महागांव, पांढरकवडा, वणी, मोरगांव, झरी.	१६
२७	वाशिम	वाशिम, मालेगाव, रिसोड, मंगरुळपीर, मानोरा, कारंजा.	०६
२८	बुलढाणा	बुलढाणा, मलकापुर, चिखली, मोताळा, मेहकर, लोणार, सिंदखेड राजा, देऊळगांव राजा, खामगाव, शेंगांव, संग्रामपुर, नांदुरा, जळगांव जामोद.	१३
२९	वर्धा	वर्धा, सेलू, देवळी, आर्वी, हिंगणघाट, समुद्रपूर, करंजा, आष्टी.	०८
३०	नागपूर	रामटेक, उमरेड, नागपूर ग्रामीण, कामठी, पारशिवनी, मौदा, काटोल, नरखेड, सावनेर, कळमेश्वर, भिवापुर, कुही.	१२
३१	चंद्रपूर	चंद्रपूर, बल्लारपूर, मुल, सावली, वरोरा, भद्रावती, चिमुर, नागभिड, सिंदेवाही, ब्रम्हपुरी, राजुरा, कोरपना, गोडपिंपरी, पोभुर्णा.	१४
३२	भंडारा	भंडारा, मोहाडी, तुमसर, पवनी, सोकोली, लाखनी, लाखांदूर.	०७
३३	गोंदिया	गोंदिया, गोरेगांव, तिरोडा, अर्जुनी-मोर, देवरी, सालेकसा, सडक-अर्जुनी, आमगांव.	०८
३४	गडचिरोली	गडचिरोली, चामांशी, धानोरा, मुलचेरा, वडसा, आरमोरी, करखेडा, कोरची, अहेरी, भामरागड, सिरोंचा	११
एकुण तालुके			३४९

दुष्काळ सहश्य परिस्थितीमुळे नुकसान झालेल्या
तालुक्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क
माफ करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
शासन परिपत्रक क्र. शुल्क- ५२२०/प्र.क्र.१६२/मशि-२,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २६ नोव्हेंबर, २०२०.

वाचा : (१) शालेय शिक्षण विभाग, शासन निर्णय, क्र.एफईडी-१५९२/१२०२/(११३२)/साशि-५,
दिनांक:- १८.१०.१९९३.
(२) महसूल व वन विभाग शासन निर्णय, क्र.एससीवाय-२०२०/प्र.क्र.६८/म-७,
दिनांक:- २९/१०/२०२०

शासन परिपत्रक :

उपरोक्त संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये राज्यातील टंचाईग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांची विद्यापीठ व परीक्षा मंडळे यांची परीक्षा फी माफ करण्याची योजना लागू केली आहे. यामध्ये अकृषी विद्यापीठांकडून घेण्यात येणाऱ्या परीक्षांचा समावेश आहे. महसूल व विभागाने उपरोक्त संदर्भ क्र.२ येथील शासन निर्णयान्वये जून ते सप्टेंबर या कालावधीत पर्जन्याची तूट, उपलब्ध असलेल्या भूजलाची कमतरता, दूरसंवेदन विषयक निकष, वनस्पती निर्देशांक, मृदू आर्द्रता, पेरणीखालील क्षेत्र व पीकांची स्थिती या सर्व घटकांचा एकत्रित विचार करुन या घटकांनी प्रभावित झालेल्या तालुक्यामधील आपत्तीची शक्यता विचारात घेऊन गडचिरोली जिल्हयातील “कोरची” या तालुक्यामध्ये मध्यम स्वरुपाचा दुष्काळ घोषित करुन काही सवलती लागू केल्या आहेत. सदर तालुक्यात लागू केलेल्या सवलतीमध्ये महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याची सवलत लागू केलेली आहे. यास्तव सदर तालुक्यामधील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफीसंबंधी संदर्भाधीन क्र.१ येथील शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार तात्काळ कार्यवाही करण्यात यावी. यासाठी आवश्यक असल्यास निधीची तरतूद करण्यासाठी संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी तातडीने शासनास प्रस्ताव सादर करावा.

२. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करुन देण्यात आले असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२०११२६१४४६२९७६०८ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ह. व्यं. पन्हाते)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. जिल्हाधिकारी, गडचिरोली, गडचिरोली,
२. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
३. विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, नागपूर (संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांच्यामार्फत),
४. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई,
५. उप सचिव (म-७), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
६. कार्यासन अधिकारी (म.शि.३), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
७. निवडनस्ती (मशि-२).